

Földváry György: **Emberkert – Egy epilepsziás kamaszlány naplója**

Kráter Műhely Egyesület, 2001. 199 oldal

2013 Pomáz, Búzavirág u. 2. • Tel/Fax: 06 26 328 491 • www.krater.hu

Az emberek sokfélék, különbözőképpen fogadják azt, aki az átlagtól eltér, más valamilyen vonatkozásban. Az orvostudomány ma már ismeri és kezelni tudja az epilepsziában szenvedő embereket, de a társadalom nehezen változik, az emberek mindenre mutogatnak, és rácsodálkoznak, ami más, mint a megszokott. A tévhitet, hogy a betegség lelki, szellemi tünetekkel jár, nehéz eloszlatni, noha számos kiváló emberről tudjuk, hogy epilepsziában szenvedett: *Gustave Flaubert, Napóleon, Akira Kurosava, Tom Jones, Julius Caesar, Dosztojevszkij*. (A Félkegyelműben és a Karamazov testvérekben saját élményét használja fel.)

A kötet már megjelenésével segít a közvélemény formálásában, a rajzokat a Simasági Rehabilitációs Intézet értelmi fogyatékos, skizofrén és epilepsziás betegei készítették, a naplóhoz Györgyi kezelőorvosa, *Dr. Rajna Péter* ideg- és elmegyógyász professzor írt elő- és utószót.

Meglepő, hogy az író orvost kérte föl erre, ugyanakkor hitelesek és szeretettel teliek a szavak a bevezetőben, amikor ráhangolja az olvasót az elkövetkezendőkre és orvosilag is alaposan teszi a művet a kötet végén, a betegség etiológiájának laikusok számára is érthető leírásával. Érdekessége a könyvnek, hogy a naplóíró évekkel későbbi gondolatait is közli, betoldva a dátumozott részek közé, eltérő betűtípussal jelezve ezeket a sorokat.

Korrajzként is megállja a helyét, a 60-as, 70-es évek (tárgyi) kultúrájával, légkörével olyan képet fest, melyre a mai harminc-negyven év körüliek már emlékezhetnek.

A kötet alcíme és az előszót író személye azt sejteti, hogy az a betegségről, egy beteg emberről fog szólni – ez azonban nem így van. Nem a betegség kerül előtérbe, hanem a kamasz, akit az epilepszia „mássá” tesz, aki olyat tapasztal meg élete során, amit sokan nem. A „kicsi meghalás”, a mély kútból kijutás: a roham okozta élmények ezek, melyeket Györgyi csodászerűen él meg, ugyanakkor ezek a történések jelentős negatív hatással vannak szocializációjára: kirekesztődik, elszigetelődik az egészségesektől, mert nem mászhat fára, nem ihat pezsgőt szilveszterkor, vizsgálatokra kell járnia, nem mehet egyedül úszni... A vajtai táborba is csak nagy nehézségek árán juthat el, mert veszélyes elemnek tartják Györgyit a gyerekek között.

1970 május

„Mondja anyuka, magának még senki nem mondta, hogy a gyerek beteg és nem való egészséges gyerekek közé? Vigyázni kell rá, nem elzavarni, letudni magunkról a felelősséget és a gondot.”

Szerencsére ez ma már túlhaladott nézet és akkor is akadtak orvosok, nevelők, akiknek más volt a véleményük.

Izlandon már értelmi sérültekből álló együttes adott ki CD-t, címe: *It's normal to be different* (Normális dolog különbözőnek lenni). Talán a hazai közvélemény is változik valamelyest e könyv és a különböző rendezvények, művészeti műhelyek előadásainak, kiállításainak hatására.

Lendvay Réka